Cena 80 hal.

Nowy Dziennik

Cena 80 hal.

Rok III. Kraków, piątek 30 stycznia 1920 Nr. 29

Wobec nowej decyzyi Syońskiego Komitetu Akcyjnego.

Kraków, 29 stycznia.

(fr Onegdaj przynieśliśmy wiadomość, że dnia 10 lutego zbierze się w Londynie Szerszy Komitet Akcyjny Organizacyi syońskiej. Fakt ten w związku z odroczeniem konferencyi, która miała się odbyć z końcem bm. w Bazylei, nabiera w chwili obecnej szczególnie doniosłego znaczenia. Cały bowiem kompleks zagadnień, związanych z polityką syońską ostatnich lat oraz pozostających w organicznej łączności z obecną fazą ruchu syońskiego, domaga się rychłego, i to jak najrychlejszego rozwiązania. Co więcej spowodowany wojną brak ścisłego kontaktu pomiędzy poszczególnemi częściami składowemi wszechświatowej Organizacyi syońskiej utrudniał wymianę myśli pomiędzy niemi i zrodził zastój, który rósł i wzmagał się z tygodnia na tydzień, z miesiąca na miesiąc. Kierownictwo Organizacyi odczuło też grożące stąd niebezpieczeństwo i zrozumiało konieczność zwołania konferencyi.

Odroczenie więc konferencyi, jakkolwiek uzasadnione pożądaną w Paryżu obecnością przywódców syońskich, spowodowało zwłokę w wyjaśnieniu sytuacyi i w powzięciu koniecznych postanowień, któreby rozwiązały ostatecznie wiele problemów o pierwszorzędnem znaczeniu dla dalszego rozwoju ruchu, problemów, które niestety po dzień dzisiejszy osłonięte są mgłą tajemniczości i nie wyszły jeszcze poza stadyum dyskusyi. Tak więc zwołane do Londynu na 10. lutego posiedzenie Szerszego Komitetu Akcyjnego stać się może momentem zwrotnym w dziejach ruchu.

Cokolwiek się bowiem stanie i stać może, ruch syoński przechodzi zwolna w fazę spełnienia, w okres realizacyi odwiecznych dążeń narodu żydowskiego. Jeśli jeszcze w ostatnich latach przedwojennych toczył się w łonie organizacyi spór o metodę i środki wiodące do realizacyi syonizmu, spór streszczający się głównie w tem, czy polityka względnie akcya dyplomatyczna, czy też praca realna, stwarzająca w Palestynie fakty dokonane, stanowi główną podstawę realizacyi syonizmu, czy też może droga pośrednia prowadzi do celu, to dziś podobny spór stałby się bezprzedmiotowym, pozbawionym wszelkiej realnej podstawy. Syonizm bowiem dojrzał i wyrósł już z okresu walk o metodę, a punkt ciężkości przesunął się na walkę o formy realizacyi ruchu syońskiego. I tak staje się aktualnem zagadnienie: na jakich podstawach społecznych zbudowaną zostanie nowa społeczność żydowska w Palestynie. Jaki będzie jej ustrój socyalny? Ten właśnie problem stanowi źródło procesu zróżniczkowania, jakiego świadkami jesteśmy w łonie Organizacyi syońskiej. Również otwartą jest jeszcze kwestya rozmiarów przyszłej emigracyi i kolonizacyi Palestyny. W tym wypadku toczy się walka pomiędzy maksymalistami a minimalistami, walka nie

przekraczająca jednak nigdy ram rzeczowości i gruntownej znajomości przedmiotu sporu. Równocześnie zaś dokonuje się w łonie Organizacyi koncentracya elementów robotniczych, u których świadomość syońska rośnie z dnia na dzień i które tworzą zwarty robotniczy front syoński.

Nie brak więc w łonie Organizacyi fermentu życia, fermentu, co wyrazem zdrowia jest i rozwoju. Ruch zaś syoński, który z okresu walki z asymilacyą i propagandy przechodzi w okres pozytywnej twórczej pracy, nurtuje dziś

wszystkie warstwy narodu żydowskiego, z ruchu inteligencyi stał się ruchem masy żydowskiej. W nim szuka ona ulgi i lekarstwa na krwawe swe udręki fizyczne i duchowe, jakie każdy dzień wzmaga i podwaja. Tem więc silniej szerszem echem odbić się musi głos dręczonego, tem szybciej nastąpić musi decyzya.

To wziąć musi pod uwagę Londyn, gdzie kto wie czy nie zapadnie decyzya zwołania XII kongresu syońskiego, kongresu, co pod znakiem stanie realizacyi nieśmiertelnej idei syońskiej.

Przybycie komisyi plebiscytowej do Cieszyna.

Berno PAT. Lidowe Noviny donoszą, że część koalicyjnej komisyi plebiscytowej przyjechała dziś w nocy do Cieszyna. Prezydent Komisyi przybędzie w kilka dni później.

Cieszyn PAT. Według telegramów które dziś nadeszły do komisyi alarc-kiej w Cieszynie, komisya plebiscytowa wyjechała z Paryża dnia 26 bm. i przybędzie do Cieszyna 30 bm. drogą na Wrocław. Prezydentem komisyi tej jest Manville. W hotelu „Pod Jeleniem" przygotowano 45 pokoi dla członków komisyi plebiscytowej.

Sejm o dodatku drożyźnianym dla urzędników.

Interpelacye.

WARSZAWA PAT. Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu wniósł pos. Bryl interpelacyę w sprawie tolerowania działalności Żydów rzezonych ziemian w Krakowie przez prokuratoryę państwa, pos. Krempa w sprawie zatrzymania przesyłek pocztowych z Ameryki do Małopolski i niewypłacania wartości podanej w dolarach.

Okupacya województwa pomorskiego

Marszałek oznajmia, że w dniu ukończenia okupacyi województwa pomorskiego zarządzi uroczyste posiedzenie. Sejm zajmie się ustawą dotyczącą tego województwa.

Dodatek drożyźniany dla urzędników.

Sprawozdawca w sprawie przyznania nadzwyczajnego dodatku drożyźnianego dla urzędników pos. Ostecki stwierdza, że zwiększająca się stale drożyzna dotyka najboleśniej sam urzędniczy. Komisya przyjęła podwyżkę zaproponowaną przez rząd, podnosząc dodatek dla pierwszej kategoryi jeszcze o dziesięć procent. Wydatek skarbu wzrośnie o trzysta milionów marek miesięcznie.

Pos. Zemecki żąda powołania przedstawicieli związków urzędniczych przy opracowaniu pragmatyki urzędniczej. Pos. Rataj stawia rezolucyę wzywającą rząd, aby w najkrótszym czasie przedłożył Sejmowi projekt ustawy regulującej płace urzędników państwowych wszystkich kategoryi jednolicie na całym obszarze Rzeczypospolitej, zaś aby przeprowadzono rewizyę etatów urzędniczych i zredukowano ilość pracowników, starając się o podniesienie wydatności ich pracy przez dobór wykwalifikowanych sił.

Pos. Diamand zaznacza, że jedynem wyjściem jest dostarczenie urzędnikom artykułów żywności. Dodatek drożyźniany należy przyznać pracownikom kontraktowym w zasadzie zawsze w razie rzeczywistej potrzeby.

Pos. Wojtaliński stawia rezolucyę, aby rząd do dwóch miesięcy przedstawił projekt reorganizacyi urzędów.

Pos. Rusiński stawia poprawkę, by urzędnikom w miastach powyżej stu tysięcy ludności podnieść normy wyznaczone przez obie komisye o dziesięć procent. Prezydent ministrów Skulski oświadcza, że projekt rządowy rozumie jako prowizoryum na styczeń, luty i marzec. W ciągu lutego Rada ministrów postanowiła opracować projekt regulacyi płac i poborów. Premier popiera rezolucye pos. Fichny, Rataja i Wojtalińskiego.

Po przemówieniu ks. Okonia i pos. Osieckiego odbyło się głosowanie: Odrzucone poprawki pp. Diamanda Ziemięckiego o podniesienie o sto procent obecnego wynagrodzenia i poprawkę Rusińskiego o podwyżkach w miastach ponad 100 000 ludności. Przy głosowaniu nad artykułem trzecim przyjęto poprawkę pos. Diamanda o pracownikach kontraktowych. Odnośne rezolucye komisyi w myśl żądań rządu odesłano do odpowiednich komisyj. Przyjęto poprawkę pos. Ziemięckiego o powołaniu związków zawodowych do udziału w opracowaniu pragmatyki służbowej i rezolucye p. Wojdalińskiego co do projektu o redukcyi urzędników. Następnie ustawę przyjęto w trzeciem czytaniu.

Pos. Miecźkowski, referent ustawy o odpowiedzialności urzędników za przestępstwa popełnione z chęci zysku, referując tę sprawę zaznaczył, że opinia publiczna domaga się kary śmierci za takie przestępstwa. Na tem dyskusyę przerwano.

Między odczytanymi następnie projektami najważniejszy jest projekt zniesienia mocy obowiązującej ustawy o przymusowym wykupie złotych i srebrnych monet, wniesiony przez ministra skarbu, oraz przyznanie b. wojskowym rosyjskim i austryackim i wdowom i sierotom po nich zasiłku emerytalnego. Następne posiedzenie we czwartek.

Foch o pomocy dla Polski w walce z bolszewikami.

L Wiedeń. [Telefonem] Z Paryża donoszą: Marszałek Foch i dowódcy państw koalicyjnych złożyli przed konferencyą ambasadorów sprawozdanie o rozmiarach pomocy materyalnej, której państwa te mogą użyczyć Polsce w walce z bolszewikami.

O poparcie Polski

przeciw bolszewikom.

Wiedeń PAT. Tel. Comp. donosi z Paryża: Marszałek Foch i kierujący przywódcy wojskowi koalicyi zostali uproszeni przez konferencyę ambasadorów, aby wypracowali sprawozdanie o poparciu, którego-by Polska miała doznać na wypadek kontrofenzywy bolszewickiej.

Kiedy powróci min. Patek?

Warszawa. (Tel. wł.) Podobno wobec zmian gabinetowych we Francyi minister spraw zagranicznych p. Patek zmuszony został do przedłużenia pobytu zagranicą. Wyjechać ma z Paryża w przyszłą niedzielę.

Z innych natomiast źródeł donoszą, że powrót min. Patka ma nastąpić dziś w czwartek.

L. WIEDEŃ. (Telef.) Z Londynu donoszą: Polski minister spraw zagr. Patek przybył tu wczoraj.

Lloyd George a plebiscyt w Prusiech Wschodnich.

Warszawa. Korespondent paryski »Gazety warszawskiej« donosi pod datą 21 bm. »Wczorajsze posiedzenie Rady Naczelnej było bardzo burzliwe. Chodziło mianowicie o okupowanie terytoryów plebiscytowych. Delegat angielski ni stąd ni zowąd oświadczył, że wobec niebezpieczeństwa bolszewickiego W. Brytania musi wysłać dużo wojsk na Kaukaz, przeto nie może dać przyrzeczonych 15 batalionów dla okupowania Prus Wschodnich«. Radził przytem p. Lloyd George, aby „tymczasem" komisya plebiscytowa udała się na miejsce bez wojska. Dopiero po długiej walce zgodzili się dać 3 bataliony.«

Dementi plotek wiedeńskich.

WIEDEŃ, PAT. Poselstwo polskie ogłasza następujący komunikat. W numerze niedzielnym »Neue Freie Presse« pojawiła się notatka rzekomo z poważnej polskiej strony, która wywołała sensacyę i w niektórych kołach nawet panikę. Poselstwo polskie stwierdza, że notatka ta nie pochodzi ze strony poselstwa polskiego. Na podstawie urzędowych wiadomości, które poselstwo polskie otrzymało, może ono stwierdzić, że położenie na całym froncie polsko—rosyjskim łącznie z frontem wschodnio—galicyjskim nie daje żadnych powodów do pesymistycznych wniosków.

Zboże w drodze.

WARSZAWA. Tel. wł. Z Poznańskiego na nowo zaczyna nadchodzić zboże, również energiczniej przystępuje rząd do ściągania kontygentu. Z kontygentu i z Poznańskiego wystarczy na aprowizacyę do 1 kwietnia. Na pokrycie dalszego zapotrzebowania rozporządza już rząd mąką amerykańską 30 000 wagonów, która nadeszła do Gdańska i którą już częściowo zaczęto ładować na pociągi. Do nowych żniw brakuje jednak 30 000 wagonów mąki, istnieje jednak nadzieja, że się uda uzyskać z Ameryki na tych warunkach, co ten transport, który już nadszedł, tj. mąka na kredyt pięcioletni, którego użycza Ameryka, zaś Anglia kredytuje transporty okrętami.

List z Wiednia.

Dr. K. Wiedeń, 26 stycznia.

Nędza gospodarcza. — Stanowisko koalicyi wobec Austryi. — Dążności odśrodkowe krajów koronnych. — Dwa prądy polityczne w Austryi. — Konferencye praskie. — Wielki sukces pos. Strickera.

W Austryi uwaga wszystkich warstw ludności zaprzątniętą jest jedynie katastrofalną sytuacyą gospodarczą państwa i akta alnem wskutek tego wciąż przesileniem politycznem. Nędza zwiększa się tu z dnia na dzień. Zastanowienie ruchu pociągów i tramwajów zatamowało wszelki ruch handlowy. Wskutek braku prądu elektrycznego zamknięto wiele fabryk, co powiększyło jeszcze ogólną nędzę. Wszystkie artykuły konsumcyjne wzrosły ogromnie w cenie; bochenka chleba rejonowego kosztuje 5 kor. 32 h. 1 kg. mąki 11 kor. 20 h. Głód odbija się to przedewszystkiem na zdrowiu dzieci szkolnych, z których 90 prc. jak oficyalnie skonstatowano, znajduje się w stanie niedożywienia.

Przez jakiś czas spodziewano się, że rokowania między kanclerzem austryackim drem Rennerem a rządem czeskim w Pradze, wpłyną na złagodzenie ogólnej sytuacyi. Ale konferencye praskie pod względem ekonomicznym nie przyniosły żadnego rezultatu. To spowodowało pewną zmianę stanowiska Londynu i Paryża wobec problemu odbudowy Austryi. Rozpaczliwy nastrój ludności wiedeńskiej wzrósł w ostatnich dniach Państwa koalicyjne więc a także Ameryka, oświadczyły gotowość udzielenia większego kredytu dla odbudowy Austryi.

Wszyscy zdają sobie sprawę z tego, że dotychczasowe środki ratowania bytu Austryi są bezskuteczne. Ani obecny rząd, ani żaden inny nie będzie w stanie zaprowadzić sanacyi stosunków, a to nietylko dlatego, że dotychczasowy obszar gospodarczy i produkowane w nim dobra nie wystarczają na pokrycie potrzeb, lecz także dlatego, że z powodu odśrodkowych dążności krajów koronnych, zachodzi niebezpieczeństwo zmniejszenia dotychczasowego obszaru gospodarczego.

Jak wiadomo ścierają się obecnie w Austryi 2 prądy polityczne. Jeden dążący do przyłączenia Austryi do Niemiec, drugi do nawiązania ścisłych stosunków z państwami sukcesyjnemi. Oba prądy napotykają na ogromne trudności wswej realizacyi. W ostatnich dniach krążyły rozmaite wersye jakoby Francya i Anglia zmieniły już swoje zdanie i zgodziły się na przyłączenie Austryi do Niemiec. Pogłoski te okazały się nieprawdziwemi i nic nie wskazuje na to, jakoby oficyalne stanowisko obu tych rządów w tej sprawie uległo jakiejkolwiek zmianie.

Po długiem zwlekaniu (pono pod naciskiem Paryża i Londynu) przystąpiono do rokowań w Pradze, które jak już wyżej wspomniałem pod względem gospodarczym nie odniosły żadnego rezultatu. Nie ulega zdaje się żadnej wątpliwości, że Tusar i Renner omówili dokładnie sytuacyę polityczną w obu państwach, i ułożyli nawet pewien wspólny program działania, którego szczegóły zostaną jednakowoż wypracowane dopiero po ustaleniu się sytuacyi zewnętrznej, szczególnie na Węgrzech. Konferencye w Pradze, toczyły się bardzo powolnie dlatego gdyż okazało się, iż gabinet socyalisty Tusara mimo poparcia ze strony Masaryka nie jest wcale silny, a to z powodu dość potężnej przeciw niemu agitacyi Kramarza i jego stronnictwa. Nie da się także zaprzeczyć że i rządy koalicyjne we Wiedniu nie mają żadnych oznak trwałości. Okazuje się to dość często podczas dyskusyi w Zgromadzeniu Narodowem.

Poseł syonistyczny Iuż Stricker wystąpił ostatnio dwa razy w Zgromadzeniu Narodowem a to podczas dyskusyi nad kwestyami ogólno-państwowemi, wcale nie żydowskiemi. Mowy posła Strickera podczas dyskusyi nad projektem ustawy o systemie służby wojskowej w Austryi i daninie majątkowej, wygłoszone z właściwą mu swadą i ciętością, jakoteż z wielką znajomością rzeczy, spotkały się także w kołach nieżydowskich Wiednia z wielkiem uznaniem, w innych znowu z ostrą krytyką, co dowodzi, że słowa posła Strickera znalazły odpowiednie echo.

W dyskusyi nad ustawą o daninie majątkowej, pos. Stricker zaatakował w ostry sposób prasę wiedeńską, która w omawianiu sytuacyi gospodarczej Austryi nie kieruje się wcale względami dobra publicznego, lecz tylko interesami potentatów giełdowych i bankowych. Tak się stało ostatnio po nadejściu wiadomości o uchwaleniu w kongresie amerykańskim ustawy o kredycie 70 milionów dolarów dla Austryi. Wiadomość tę przyjęła większość prasy wiedeńskiej nieprzychylnie. Pos. Stricker odkrył jednak bezwzględnie prawdę stwierdzając iż prasa ta uczyniła to dlatego, ponieważ nie zawiadomiono o kroku Ameryki wpierw banków wiedeńskich które nie miały czasu wobec tego przygotować odpowiedniego dla siebie terenu na giełdzie.

Filipika posła Strickera spotkała się w Izbie z ogólnem uznaniem. »Arbeiter Ztg.« podkreśla demokratyczne stanowisko posła syonistycznego. a zdemaskowane organy wiedeńskie pospieszyły z usprawiedliwieniem się i wyjaśnieniem. Polityka narodowo żydowska w Austryi odniosła ogromny sukces.

L. WIEDEŃ. (Telef.) W Zgromadzeniu Narodowem przyszła pod obrady ustawa o prawach dziennikarzy.

Korzystniejsze widoki ratyfikacyi traktatu w Ameryce.

Haga. B. K. Według wiadomości z Londynu, oświadczył senator amerykański Lodge, że porozumienie co do traktatu pokojowego obecnie jest już prawdopodobne. Także z innych dobrze poinformowanych źródeł donoszą że już w najbliższych dniach można się spodziewać korzystnego rozstrzygnięcia. Niektórzy senatorowie jednak uważają za rzecz konieczną zatwierdzenie traktatu pokojowego przez plebiscyt, co spowodowałoby jeszcze zwłokę jednego roku. Nacisk amerykańskich sfer handlowych na senat staje się coraz większy.

WAŁĘCZ. PAT. Radio poznańskie. Z Waszyngtonu donoszą, że senatorowie republikańscy zawiadomili senatorów demokratycznych, że będą głosowali przeciw ratyfikacyi traktatu pokojowego, o ileby art. 10 wniosku senatora Lodge'a miał uledz zasadniczej zmianie, natomiast godzą się oni na drobniejsze zmiany tego traktatu.

Ameryka nie zgodzi się na wydanie Wilhelma.

K. Wiedeń. [Telefonem] Z Amsterdamu donoszą „Telegraaf" dowiaduje się z Waszyngtonu, że sekretarz stanu Lansing oświadczył na zgromadzeniu w Bostonie, że Stany Zjednoczone nigdy się nie zgodzą na wydanie b. cesarza Wilhelma.

Hoover przyjął kandydaturę.

WIEDEŃ. PAT. Biuro kor. podało według »Echo de Paris«, że Hoover przyjął obecnie kandydaturę na prezydenta Stanów Zjedn. nie zdecydował się jednak, czy ma się przyłączyć do republikanów, czy do demokratów.

Znamienny zwrot w poglądach Lloyda George'a.

K. Wiedeń. (Telefonem) Berlińska „Deutsche Allg. Zeitung" donosi za „Westminster Gazette", że Lloyd George wrócił z Paryża z zupełnie nowymi planami. Jest on bowiem zdania, że postanowienia karne traktatu pokojowego nie mogą być wykonane. Dla zaprowadzenia nowego porządku w Europie należy popierać rozwój wolnego handlu, a to osiągnąć można jedynie, jeśli się wzmocni kredyt Niemiec.

Ustępstwa koalicyi w sprawie tureckiej.

WIEDEŃ. PAT. Tel. Comp. donosi według »New York Sun« z Paryża, że koalicya zdecydowała się nie obstawać przy przeniesieniu siedziby rządu tureckiego i kalifatu do Małej Azyi, lecz pozostawić obydwie te instytucye w Konstantynopolu.

Odmowna odpowiedź Jugosławii.

WIEDEŃ. PAT. Tel. Comp. donosi z Paryża: W dobrze poinformowanych kołach słychać, że Jugosławia odpowiedziała na ultimatum koalicyi odmownie. Odpowiedź dotychczas nie nadeszła. Także i delegacya jugosłowiańska w Paryżu nie ma dotychczas żadnej wiadomości w sprawie przedłużenia terminu do odpowiedzi w kwestyi Adryatyku.

Amerykańska pożyczka 150 milionów dolarów.

WIEDEŃ. PAT. Biuro kor. donosi z Waszyngtonu według dziennika »Star«, że prezydent Wilson w najbliższych dniach zażąda od kongresu uchwalenia pożyczki 150 milionów dolarów celem zakupu środków żywności dla Austryi, Polski i innych krajów europejskich, tudzież dla Armenii.

Francya wobec wschodu Europy.

WARSZAWA. Paryski korespondent »Kuryera Porannego« donosi pod datą 21 bm.

Projekty p. Milleranda zaczynają wchodzić w życie. P. Maurycy Paleologue dawny dyrektor departamentu spraw handlowych w min. spr. zagr. były ambasador francuski w Rosyi, został już mianowany sekretarzem generalnym min. spr. zagr. Więcej jeszcze, konferencya pokojowa została rozwiązana, a miejsce jej zajęła komisya ambasadorów aliackich, w której Francyę ma reprezentować p. Paleologue. Wskazówka jest jasna: Francya powraca do swojej polityki tradycyonalnej na wschodzie i zwraca wielką uwagę na kwestye rosyjskie. Jeżeli niemożliwem jest jeszcze do przewidzenia, jakie stanowisko zajmie względem rządu bolszewickiego, pewnem jest, że będzie się starała o rozwiązanie jaknajprędzej problemu rosyjskiego.

Naogół przypuszczalne są dwa wyjścia: albo Francya postara się o postawienie państwa Polskiego oraz państw bałtyckich w możności dania odporu czerwonej armii rosyjskiej dostarczając im amunicyi ochotników, żywności i pieniędzy albo też zaproponuje wyżej wymienionym państwom wstąpienie w układy z sowietami.

Pierwsze rozwiązanie kwestyi znajduje tutaj wielu zwolenników, nie wyklucza ono zresztą kroków wstępnych pośrednich lub bezpośrednich do układów z Rosyą et zwłaszcza do których rząd francuski za te czas dąży, który z dwóch rozwiązań kwestyi jest możliwem. Z drugiej strony kompetencya p. Paleologue'a w kwestyach handlowych, zdawałaby się świadczyć o tem, że Francya zamierza zająć się poważnie handlem z zagranicznemi państwami.

O port morski.

Warszawa. Tel. wł. W sferach rządowych poważnie są omawiane aktualne zagadnienia, związane z objęciem administracyi na polskim brzegu. Sprawa portu naszego w Gdańsku zależna jest od prawowitych władz wolnego miasta oraz konwencyi, jaką Polska zawrze i dotychczas przedstawia się dosyć mglisto. Polska jako państwo 30 milionowe, posiadające własne wybrzeże nie może uzależniać od tego swej przyszłości na morzu. W sprawach morskich i żeglugowych musimy być w Gdańsku panami położenia. Jeżeli więc tego uzyskać się nie da, należy pomyśleć o własnym porcie handlowym. Stąd też staje się wysoce aktualna i omawiana jest sprawa założenia własnego portu z ominięciem Gdańska w razie nieodpowiedniego dla nas rozwiązania stosunku jego do Polski. Ewentualności jest kilka, a mianowicie: założenie portu morskiego w Tczewie lub między Gdańskiem a Puckiem. Projekty powyższe tak ze względów technicznych, jak komunikacyjnych i finansowych są najzupełniej wykonalne.

Sprawa węgla górnośląskiego.

Warszawa. »Gazeta Warszawska« dowiaduje się z Paryża, że podczas ostatnich układów polsko-niemieckich w Paryżu, delegaci polscy nie podpisali berlińskiej umowy gospodarczej. Wobec tego Niemcy przerwali dostawę węgla górnośląskiego Polsce. Delegacya polska, zawiadomiona o powyższem przez ministerstwo spraw zagranicznych, wystosowała do Rady naczelnej notę, podpisaną przez p. Patka, w której proponuje powzięcie odpowiednich kroków w celu zapobieżenia kryzysowi węglowemu w Polsce.

Administracya polska na zwolnionych [?] ziemiach wschodnich

WARSZAWA. (Tel. wł.) W związku z posuwaniem się wojsk polskich na Podolu i Wołyniu nastąpiły już mianowania reprezentantów zarządu cywilnego polskiego.

Mianowani zostali naczelnicy okręgów administracyjnych: wołyńskiego — p. Stefan Rawicz Smolski z siedzibą w Łucku, i podolskiego — p. Bolesław Kraczkiewicz z siedzibą w Kamieńcu.

Również organizacya sądownictwa w szczególności sądów okręgowych w Kamieńcu i Łucku jest w toku. Sąd w Łucku ma być wyraźnie polski. Dla sądu w Kamieńcu językiem urzędowym będzie polski, ruski i rosyjski.

Rabin Perlmutter składa mandat poselski.

Warszawa. »Kurjer Nowy« donosi: Jak się dowiadujemy z najwiarygodniejszego źródła, wiadomość o zrzeczeniu się mandatu poselskiego przez rabina Perlmuttra potwierdza się. Rabin Perlmutter z powodu oburzenia i rozgoryczenia, jakie jego ostatnie wystąpienia wywołały wśród sfer ortodoksyjnych, pod naciskiem kilku wpływowych osobistości ze świata ortodoksyjnego, postanowił zrzec się mandatu poselskiego i usunąć się wogóle z życia politycznego.

Rabin Perlmutter czyni obecnie starania u władz o paszport na wyjazd do Palestyny, gdzie zamierza osiedlić się na stałe.

Porażki bolszewików.

WARSZAWA PAT. Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 27 bm.: Front litewsko-białoruski: Oddziały nasze w pościgu za cofającym się nieprzyjacielem osiągnęły linię jeziora Biwsan i rzeki Swolnki. Inna grupa wojsk naszych dokonała śmiałego wypadu na wschód od Dryssy i rozbiła oddziały bolszewickie na linii kolejowej Dryssa-Połock. Celem uprzedzenia koncentracyi bolszewickiej na północny wschód od Bobrujska oddziały nasze większemi siłami przeprawiły się na wschodni brzeg Berezyny i rozbiły w rejonie Kliczewa znaczne siły bolszewickie biorąc do niewoli sztab brygady, 11 oficerów i większą ilość szeregowców. Zdobyto przytem jedno działo, 3 karabiny maszynowe centralę telefoniczną i znaczną ilość materyału wojennego. Zdobycz naszych oddziałów na odcinku poleskim w ciągu trzech ostatnich dni akcyi wypadowej wynosi: trzy kompletne działa z obsługą i końmi, 12 karabinów maszynowych, 120 jeńców, 60 koni, 5 kuchni polowych, dużo taboru i narzędzi technicznych. Front wołyński: Spokój.

Rewindykacya ziem polskich na Zachodzie: Obejmowanie dalszych terenów następuje według planu. W dniu wczorajszym wojska nasze weszły do Borów Tucholskich.

Konferencya państw nadbałtyckich.

Warszawa. Tel. wł. Konferencya bałtycka natknęła się na wielkie trudności, zwłaszcza przy oznaczaniu granic. W razie nieporozumień ostateczna decyzya zapadnie na konferencyi, która zapewne zbierze się w Warszawie.

Odroczenie konferencyi w Dorpacie.

K. Wiedeń. (Telefonem) Berl. Tidende donosi, że konferencya pokojowa w Dorpacie została na krótki czas odroczoną, a to by dać możność delegatom, aby się porozumieli ze swoimi rządami.

Kołczak w niewoli bolszewickiej

zostanie osądzony przez trybunał rewolucyjny.

L. Wiedeń [Telefonem] Z Londynu donoszą: »Daily Mail« donosi z Charbinu, że wiadomość o popadnięciu Kołczaka w niewolę bolszewicką się potwierdza. Będzie on sądzony przez trybunał rewolucyjny w Irkucku. Wojska czeskie w Irkucku zachowują neutralność[?] Rozbroiły one armię Semionowa, przyczem pojmały w niewolę 2 jenerałów.

Nad rzeką Amur toczą się walki między bolszewikami a Japończykami. W całej gubernii irkuckiej spoczywa władza w rękach sowietów.

Kto mówi prawdę?

WIEDEŃ. PAT. Tel. Komp. podaje 27 bm. via Berlin wedle agencyi Havasa. Angielska misya wojskowa w głównej kwaterze w Jekaterynodarze donosi o sytuacyi na froncie bolszewickim, co następuje: Armia kaukaska stoi poza rzeką Aksaj 60 mil na południowy zachód od Carycyna. Odparła ona 5 gwałtownych ataków frontowych i jeden manewr oskrzydlający lewego skrzydła bolszewickiego. Armia dońska trzyma się na linii od ujścia Donu aż do połączenia się tej rzeki z rzeką Aksaj. Armia czerwona usiłowała bezskutecznie przy pomocy 5 mostów dokonać przejścia rzeki. Pochód jej na Odessę został wstrzymany. Pogłoski o usunięciu Denikina są nieprawdziwe.

WIEDEŃ, PAT. Biuro kor. donosi wedle »New York Times« z Konstantynopola, że armia czerwona znajduje się od Odessy na odległość strzału armatniego. Konsulowie sprzymierzonych państw odjechali do Trapezuntu.

Bolszewicy nie wtargnęli do Indyj.

KARLSBORG. PAT. Biuro Reutera zaprzecza wiadomościom, jakoby bolszewicy wtargnęli do Indyj. Wojska bolszewickie znajdują się w odległości 400 mil ang. od granicy indyjskiej.

Denikin w Konstantynopolu.

WIEDEŃ, PAT. Biuro kor. donosi wedle »Echo de Paris« z Konstantynopola, że Denikin miał przybyć do Konstantynopola ze swoim sztabem na pokładzie angielskiego okrętu wojennego.

Stracenie morderców cara.

AMSTERDAM. B. K. Wychodzący w Chicago organ komunistyczny donosi na podstawie moskiewskiej »Prawdy«, że mordercy cara rosyjskiego w liczbie 14 zostali straceni z powodu morderstwa dokonanego na rodzinie carskiej i ograbienia trupów.

Przygotowania bolszewików do podjęcia handlu wymiennego.

WIEDEŃ. PAT. Biuro kor. donosi z Kowna z Moskwy dnia 27 bm.: Głównemu Zarządowi towarzystw współdzielczych przyrzeczono zapewnienie eksportu i importu wszystkich towarów wysyłanych przez związki współdzielcze. Związki współdzielcze przygotowały wszystkie zarządzenia celem natychmiastowego rozpoczęcia wymiany towarów.

Amerykańskie domy handlowe za podjęciem handlu z Rosyą.

WIEDEŃ, PAT. Biuro kor. podaje wedle doniesienia »Petit Journal« z Nowego Jorku, że przedstawiciele 45 amerykańskich domów handlowych mieli zażądać od sekretarza stanu Lansinga, aby podjęto znowu handel z Rosyą.

Zwycięstwo monarchistów na Węgrzech

Wekerle nie uzyskał mandatu.

BUDAPESZT. (Tel. wł.). Dotychczas znane są następujące wyniki wyborów do węgierskiego Zgromadzenia narodowego: Partya chrześcijańsko-narodowa otrzymała 37 mandatów, partya tzw. małych rolników 32, demokraci 2, bezpartyjni 2. W czwartym okręgu wyborczym Budapesztu, w którym kandydowali minister wojny Friedrich i b. premier węgierski Wekerle, został wybrany minister Friedrich z 220 głosami większości. Friedrich ma do zawdzięczenia swe zwycięstwo głosom kobiet, które także w innych okręgach wyborczych bardzo silny brały udział.

Większość parlamentu więc stanowić będą nacyonaliści. Prasa budapeszteńska konstatując ten fakt pisze, że całe brzemię odpowiedzialności spadnie na te stronnictwa.

Program bloku chrześcijańskiego.

E. WIEDEŃ. (Telef.) Donoszą z Budapesztu: Prezydent ministrów Huszar oświadczył, że władza w Węgrzech spoczywać będzie w rękach bloku chrześcijańskiego, który prowadzić będzie politykę demokratyczną i narodową. Polityka opierać się będzie na silnej władzy, skoncentrowanej w ręku wyższego naczelnika; byłoby obecnie jednak przedwczesnem mówić o nazwiskach. Jako prezydenta zgromadzenia narodowego wymieniają Apponyego.

Reakcya węgierska raduje się.

K. Wiedeń (Telefonem). Z Budapesztu donoszą: Radość stronnictwa chrześcijańsko-społecznego z powodu odniesionego przy wyborach zwycięstwa nie zna granic. Skutki tego zwycięstwa stają się już widoczne. Chrześcijańsko-społeczni domagają się, aby Friedrich, który był duszą kampanii wyborczej, ujął ponownie ster rządów w swe ręce.

Znowu wyrok śmierci

w Budapeszcie.

K. Wiedeń. [Telef.] Z Budapesztu donoszą: Dziś wykonano tu wyrok śmierci na Władysławie Samuelyim, bracie Tibora Samuely'ego.

Asquith przeciw blokadzie Rosyi.

NORDEICH. PAT. Radio krakowskie. Asquith wygłosił w Cambridge mowę o stosunku Anglii do Rosyi. Podniósł on, że polityka Anglii wobec Rosyi nie troszczyła się nigdy poważnie i wytrwale o stworzenie podstaw dla pokoju Anglii z Rosyą. Rosyjska polityka wobec rządów koalicyi była od początku błędną i źle zastosowaną. Nareszcie teraz — powiedział Asquith — uczyniliśmy to, co powinniśmy byli uczynić już przed rokiem. Zniesiśmy częściowo blokadę.

Grypa w Stanach Zjednoczonych.

Wiedeń. PAT. »Tel. Komp.« donosi z Nowego Jorku, że epidemia grypy przybrała w Stanach Zjednoczonych wielkie rozmiary. Izba reprezentantów czuła się z tego powodu zmuszoną uchwalić kredyt pół miliona dolarów, celem zwalczania tej choroby.

Stan zdrowia Erzbergera.

L. WIEDEŃ. (Telefonem). W stanie zdrowia Erzbergera nie nastąpiła zmiana. Minister jest bardzo osłabiony i posiada wysoce podwyższoną temperaturę.

Następca Erzbergera.

K. Wiedeń (Telefonem). Z Karlsruhe donoszą. Jak słychać ma zostać następcą Erzbergera tutejszy wielki przemysłowiec i radca komercyalny Neuhof. Udał się on już do Berlina, aby wszcząć w sprawie objęcia tek rokowania z rządem.

Autonomia narodowa Żydów litewskich.

Rząd litewski przystąpił do realizacyi żydowskiej autonomii narodowej, którą przyrzekł w liście, wystosowanym 5 sierpnia b. r. do Komitetu Delegacyj żydowskich w Paryżu. W tych dniach otrzymał Komitet Delegacyj żydowskich od ministra dla spraw żydowskich na Litwie następujący telegram:

»Rząd litewski właśnie opublikował ustawę, która uprawnia kahały żydowskie do nakładania przymusowych podatków na swych członków«.

•

Komitet Delegacyj żydowskich w Paryżu otrzymał telegramy powitalne od Zjazdu kahałów ziemi wileńskiej i Zjazdu gmin żydowskich na Litwie odbytego 5 stycznia w Kownie. Oba zjazdy podkreślają, iż całe żydostwo krajów, które reprezentują, uznaje Komitet Delegacyj za jedyne prawne przedstawicielstwo narodu żydowskiego.

Ćwierć miliona dolarów na mąkę paschalną dla Żydów w Polsce.

ŁÓDŹ. (Tel. wł.). »Lodzer Tageblatt« donosi z Nowego Jorku: »Joint Distribution Committee« wyznaczył na swojem ostatniem posiedzeniu milion dolarów dla celów ratunkowych w ośmiu krajach, zubożałych z powodu wojny, z tego ćwierć miliona dolarów na zakupno mąki paschalnej dla Żydów w Polsce i 20 tysięcy dolarów dla »Joint« w Polsce.

Żydowskie warsztaty współdzielcze w Polsce.

Dnia 24 bm. odbyło się w Krakowie posiedzenie założycieli żydowskich warsztatów współdzielczych w Polsce. Zadaniem warsztatów tych będzie wpoić w społeczeństwo nasze, które dotychczas prawie wyłącznie trudniło się handlem, zainteresowanie się pracą twórczą. Zabawkarstwo (obróbka drzewa, włosia, szczeciny, rogów, kopyt, szkaradła, słomy, (przemysł galanteryjny i papierniczy) mogą dać u nas zatrudnienie setkom tysięcy osób, a przez zapotrzebowanie w kraju mogą liczyć na wielki popyt zagraniczny, a specyalnie w Ameryce. Zebrani zgodzili się jednomyślnie na podjęcie tej pracy, przyczem podniesiono, że subwencye z Ameryki są zapewnione na cele wyszkolenia instruktorów, założenia szkół itd. Czynniki krajowe, obywatelstwo nasze mają podjąć się pracy przygotowawczej, zorganizować wszędzie filie warsztatów i składów i zbadać warunki lokalne w danej okolicy.

Wielkie zadanie czeka również nasze kupiectwo, które za milionowe sumy sprowadza drobiazgi z zagranicy. Odtąd kupiectwo będzie musiało popierać rodzimą wytwórczość, nie wystarczy bowiem wspierać głodnych jałmużną, a kapitałem na zasycać kieszenie przemysłowców zagranicznych.

Celem podjęcia kroków przygotowawczych zgromadzeni wybrali komitet z pp. [illegible] Rafałem Bernsenem, sekr. Izby handlowej drem S. Nichtbergerem, gen. sekr. [illegible] pomocy Żydów polskich, Rafałem Pfefferem i drem J. Zimmermannem. W ciągu lutego odbędzie się Walne Zgromadzenie członków. Członkiem zostać może każdy, kto zgłosi swe przystąpienie w K. P. Z. P. Kraków, ul. Stradomska 1. 15 I. piętro po złożeniu udziału w kwocie 250 marek i wpisowego 25 m. Nowe przedsięwzięcie obejmuje założone już kooperatywy w Rabce i Nisku, szkołę zabawkarską w Żywcu oraz otwiera w najbliższym czasie w Krakowie szkołę dla instruktorów.

W najbliższą niedzielę zajmie się zgromadzenie kupiectwa krakowskiego tą doniosłą sprawą.

Z teatru powszechnego.

Cyrulik Sewilski Rossiniego.

Od czasu pierwszego wystawienia Cyrulika (rok 1816) minęło przeszło sto lat; w ciągu tego długiego czasu tradycya włoskiego bel canto stały się coraz bledsze co jest uwidacznianiem nietylko coraz rzadziej spotykaną u śpiewaków wirtuozeryą ale i całym zmieniającym kierunkiem muzyki wokalnej. Podczas gdy w operze włoskiej piękny śpiew był celą i osiągą wyżyn gwiazd artysty, a opera składała się z całego szeregu luźnych numerów, wykazali 19 wieku w Niemczech wysunęli na pierwszy plan tekst poetycki i od niego czynili zależną stronę muzyczną. Tę tendencyę dramatycznego wyrazu i indywidualistycznego zabarwienia śpiewu przez treść wykazuje tak muzyka operowa (Wagner) jak i pieśń. (Schumann, Brahms, Hugo Wolf.)

U Rossiniego, klasyka opery włoskiej absolutny śpiew święci tryumfy: śpiew na scenie jest często zbyt ozdobnym w kostyumie. Prawdę psychologiczną postaci zastępuje tu gra, humor, a przedewszystkiem przepyszne bogactwo melodyi i ich zmysłowy czar. Niezbędną cechą twórczości Rossiniego jest nieokiełznany temperament, a cieka wym środkiem technicznym: wzmaganie jak najsilniejszych efektów przez ożywianie tempa i dynamiki i to nawet przy używaniu tych samych motywów.

Z 40 oper Rossiniego Cyrulik Sewilski jest najpopularniejszy przez swoją jednolitość akcyi i muzyki; bo melodyjność mają wszystkie opery Rossiniego — tak, że kto zna choć jedną, zna je wszystkie. Libretto opery pisanej na zamówienie napisano i dlatego Rossiniego za w zaimprowizowanej orkiestrze, którą dyrygował, był między innymi żywy »Figaro«, przemyślny Cyrulik kompozytora, który grał na pierwszym cembalo. Tę postać sprytnego a wesołego chłopca, totumfackiego całego miasta, wyposażył Rossini niezwykłą werwą [illegible] się strony muzycznej. Na temat [illegible] czasu mówili w niezwykłą zachętą; nawet Hegel zapomniał na chwilę o argumentach swojej filozofii i nie chciał wyjeżdżać z Wiednia póki wszystkich nie ujrzy na operą Rossiniego nie wyda. My dzisiaj może my przy słabych środkach jakimi teatr powszechny rozporządza, tylko chwilami mieć w przybliżeniu to wrażenie jakie opera Rossiniego dać by mogła. Tak n. p. finał aktu I-go był doskonałą wypadkową werwy reżyseryi, temperamentu aktorów i tempa orkiestry z kapelmistrzem Lesacewiczem na czele. Dobrze wypadła rola Figara (Ludwig). Co za technika głosu, posunięta do ruchliwości instrumentu! Bas buffo Tarnawskiego pod względem siły głosu i groteskowości postaci — non plus ultra. Partyę Rozyny (inaczej jak w lecie) grała Hendrichówna, nadająca się do tej roli w jej lirycznych momentach, jak początek »Kawatyny«. Tam gdzie melodya rozpływa się w koloraturze, śliczny głos Hendrichówny staje wobec sfery obcej naturze jej głosu. Paszkowski, doskonały aktor, Feldmanowa i Pietroń dopełnili zespołu. Hrabia Almaviva przedstawiciel rycerskości i uwielbienia dla damy tak pod względem aktorskim jak i wokalnym zawiódł się na swoim przedstawicielu, który do tej roli nie ma najmniejszych kwalifikacyj.

Orkiestra oprócz szczęśliwych chwil uprawiała ritardando raczej z konieczności, jak z potrzeby. F. S.

KRONIKA.

Kraków, 29 stycznia.

GAZOWNIA OTRZYMAŁA WĘGIEL. W dniu wczorajszym nadeszły do Krakowa jedynie 2 wagony oleju dla celów przemysłowych oraz 40 wagonów węgla górnośląskiego dla gazowni m. Na opał dotąd nie nadeszedł ani jeden wagon.

Pokrzywdzenie urzędników małopolskich. Jak się dowiadujemy, na wtorkowem posiedzeniu sejmu uchwalona została na wniosek komisyi skarbowo-budżetowej projektowana podwyżka płac urzędników państwowych o 60 do 100 proc. dotychczasowych poborów.

Podobno według oświadczenia ministra skarbu, urzędnikom małopolskim ma zostać urzeczywistniona wypłata pensyj już od 1 lutego w markach i to wedle relacyi 70 marek za 100 koron, a dopiero do zaliczonych w ten sposób poborów ma być doliczona uchwalona przez sejm podwyżka. O ile wiadomości te polegają na prawdzie, dotknęła urzędników Małopolski, podobnie jak resztą całą ludność naszej dzielnicy, niesłychana krzywda.

Taryfę pocztową i telegraficzną w markach polskich wprowadza minist. poczt z dn. 1 lutego na wszystkich ziemiach Rzeczypospolitej z dotychczasową walutą koronową, z wyjątkiem Śląska Cieszyńskiego. W ten sposób dotychczasowe opłaty na ziemiach z walutą koronową zostają zrównane z opłatami na innych ziemiach polskich i winny być uiszczane według dotychczasowej taryfy dla ziem z walutą markową albo w markach polskich, albo w koronach według ustawowego stosunku wymiany 1 kor. = 70 fen., czyli 1 marka = 1 kor. 43 hal.

Od 1 lutego urzędy pocztowe będą sprzedawać tylko znaczki pocztowe drukowane w walucie markowej. Znaczki pocztowe w walucie koronowej sprzedane przed 1 lutym, zachowują ważność do opłat tylko do 15 lutego.

Sprawy szkolne. We wtorek odbyło się pod przewodnictwem wiceprezydenta Dra Bradeckiego posiedzenie Wydziału szkół uzupełniających, na którem uchwalono preliminarz budżetu tych szkół, wnioski w sprawie etatu grona nauczycielskich dalej przyjęto do wiadomości wynik wpisów i podział klas na rok 1919—20, wreszcie załatwiono kilka spraw administracyjnych.

Na pogotowie ratunkowe. Do notatki wczorajszej pod powyższym tytułem zakradła się pomyłka, dyrekcya teatru Nowości przeznacza bowiem 25 proc. czystego zysku z sześciu pierwszych przedstawień „Rozwódki“ na rzecz Pogotowia ratunkowego.

Odczyt red. Jakóba Fremnda o „Socyalnych problemach odbudowy Palestyny“, odbędzie się dziś, we czwartek 29 bm. o g. 7 i pół w sali Org. Kobiet Żyd. Stradom 15. Goście mile widziani.

Z „Bagateli“. Zapowiadana od szeregu tygodni premiera „Miss Hobbs“ Jerome-Jerome'a odbędzie się nieodwołalnie dzisiaj. Rolę główną powierzyła dyrekcya p. Helenie Łąckiej. Partnerem jej będzie p. Cwojdziński. Prócz wymienionych grają w „Miss Hobbs“ pp. Czajkowska (Beany), Dąbrowski (Miss Fasten), Szalska (Miss Millicent) oraz pp. Chyński (Percival Kingsearl), Orzechowski (Jessop), Sarenkiewa, Mirecki i Bystrzyński. Reżyserye „Miss Hobbs“ prowadzi p. Franciszek Wysocki. Bilety na wszystkie ogłoszone repertoarem przedstawienia nabywać można przy kasie teatru.

Przedstawienie dla dzieci i młodzieży w „Bagateli“ odbędzie się w sobotę 31 bm. o godzinie 4-tej popoł. Szczegóły w programach.

Z „Teatru Nowości". „Rozwódka" Falla wystawiona z takim nakładem przygotowania, wyprawy zewnętrznej, a przedewszystkiem z wprost przykładną reżyseryą Lawińskiego, należy bez zastrzeżenia do najbardziej udanych wieczorów operetkowych tego sezonu. Humor i werwa zagościły tutaj na dobre; całemu zespołowi należą się wyrazy uznania (żeby tylko wymienić Józefowiczową, Józefowiczowa, Krajewską, Lawińskiego) jeżeli chodzi o wieczór śmiechu — i to ma być wskaźnikiem, co wyjawić trzeba — polecamy publiczności „Rozwódkę" jako libretto wyjątkowo dowcipne i zgrabne, a muzykę nie pozbawioną melodyjności. Codzienne wystawianie operetek nie byłoby dla krakowskiej publiczności atrakcyą tak wielką, gdyby „Nowości" nie były jedyną sceną, gdzie muzyka stale rozbrzmiewa. — właściwie nie „musique" sie miniatura jej jakości „nie quelle", poziom tak stały i jednostajny, że łatwo psuj smak dobry. F. S.

Centralny syoński Komitet rejonowy dla Galicyi wzywa swe organizacye, wobec przygotowań do konferencyi, do natychmiastowego nadesłania odpowiedzi na ostatni cyrkularz.

POD ADRESEM ZARZĄDU WODOCIĄGÓW Pisze nam z miasta P. Rachela Salomon, właścicielka realności, zaległa od dłuższego czasu z opłatą należytości wodociągowych. Aby ją zmusić, pozbawia zarząd wodociągów... w szystkich mieszkańców 3 p. realności przy ul. Berka Joselewicza 7 (?) prawa pobierania wody. Przeciwko temu ... lokatorzy, którym p. Salomonowa w ciągu wojny kilkakrotnie czynsz podwyższyła, wodę z sąsiednich ... Obecnie — po ... tygodniowem zamknięciu wodociągu — zabrakło właścicielce tychże jeszcze wody, wychodząc ze słusznego założenia, że nie mogą oni płacić czynszu wodociągowych za lokatorów innych realności. Zapytujemy, czy zarząd wodociągów i miejski urząd zdrowia uważają za właściwe. skazywać w tych czasach szerzących się epidemii ludność na życie w brudzie i czy nie mogą się one obyć ... względem p. Salomonowej innych środków represyjnych, któreby dały się we znaki jej, a nie niewinnym lokatorom.

Poraniony przez bandytę. Pogotowie opatrzyło wczoraj Adama Kaszubka l. 25, którego na ulicy zaszył bandyta Kobiszka i ciężko go poranił.

Śledztwo przeciw piekarzom, którzy mimo zakazu magistratu sprzedawali pokątnym handlarzom po paskarskich cenach białe pieczywo i to o złej wadze, zostało w dniu wczorajszym ukończone przez urząd dla zwalczania lichwy przy dyrekcyi policyi, a sprawa została odstąpiona prokuratoryi państwa. Oskarżonych jest ósmiu piekarzy.

Przemycanie spirytusu. W dniu wczorajszym dwaj funkcyonaryusze kolejowi znaleźli w wozie pocztowym pociągu Nr. 19, nadchodzącym z Cieszyna o godz. 11·10 dwie walizy z naczyniami blaszanemi, wypełnionemi spirytusem. Transporty takie wedle zeznań ... ych kolejarzy, nadchodzą codziennie do Krakowa gdzie się spirytus puszcza na pasek.

Wielkie kradzieże tytoniu. Władze policyjne wszczęły dochodzenia w sprawie kradzieży tytoniu i papierosów z istniejących magazynów wojskowych. Dotąd aresztowano jedną osobę, spodziewane są dalsze aresztowania. Sprawa przybiera sensacyjne rozmiary.

Kradzieże skór na dworcu. Na Krowodrzy wykryto wielkie kradzieże skór z przesyłek kolejowych. Śledztwo w toku.

14 kg słoniny zakwestyonował Państw. Urząd walki z lichwą u woźnicy Jakóba Włodarczyka. Słoninę tę chciał Włodarczyk sprzedać na Rynku głównym, żądając 80 K za kilogram. Słoninę oddano zakładom dobroczynnym, a przeciw Włodarczykowi wdrożono dochodzenie o bezprawny handel.

Tajemnicze aresztowanie. Na zlecenie ministerstwa spraw wojskowych aresztowany został w Krakowie Hirsch Eisenberg l. 29 z Warszawy, jako podejrzany o fałszowanie dokumentów. Eisenberga odstawiono do Warszawy. Szczegółów w tej sprawie brak.

Pod zarzutem agitacyi bolszewickiej aresztowany został w Krakowie Stanisław Lech l. 27, rodem z Jezupola, powiat Stanisławów. Aresztowanie nastąpiło z powodu rozszerzania przezeń odezw komunistycznych.

Nieznani sprawcy włamali się ubiegłej nocy do mieszkania p. Heinricha na placu Groble i skradli mu rzeczy wartości kilku tys. koron.

Nieuczciwa służąca. Pani B. Finder zamieszkała przy ul. Lubicz 3 doniosła na policyę, że służąca Stanisława Słomek, lat 13, skradła jej biżuteryę, wartości kilku tysięcy koron, poczem zbiegła.

Znalazł asygnatę pożyczki państw. na 10.000 K, uczeń Władysław Kramarczyk i złożył ją na inspekcyi policyi.

KOMUNIKATY.

„**Haszachar**". Czytelnia otwarta w poniedziałki i czwartki od godz. 7 i pół wiecz. W piątek o g. 7 i pół wiecz. odczyt p. Reichlowicza n. t. Problem imigracyi żyd.

Hapoel-Hacair. Dziś o godz. 7 wiecz. w lokalu Stradom 15/I. pogadanka n. t. „Ideologia Hapoel-Hacairu".

REPERTUAR TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO
Czwartek „Zazdrość i Przekora" i „Panna mężatka.

REPERTUAR TEATRU M. POWSZECHNEGO
Czwartek „Cyrulik sewilski.

REPERTUAR TEATRU „BAGATELA"
Czwartek „Miss Hobbs" (nowość).

REPERTUAR OPERETKI w „NOWOŚCIACH"
Czwartek „Rozwódka".
Środa „Rozwódka"

NADESŁANE

Erna Haber Wolf Greisman
Tarnów Rozwadów
zaręczeni w grudniu 1919

Z okazyi zaręczyn p. Wolfa Greismana z p. Erną Haberówną z Tarnowa serd. gratuluje
Grupa Hechalucowa w Rozwadowie

Z okazyi zaręczyn p. Wolfa Greismana z p. Erną Haberówną z Tarnowa serd. gratuluje
Komisya Żyd. Funduszu Nar. w Rozwadowie i ofiaruje na imię zaręczonych 2 dunamy w kolonii Dra Toona

Z okazyi zaręczyn p. Wolfa Greismana z p. Erną Haberówną z Tarnowa serd. gratuluje
Sąsiedzi Silber

Z okazyi zaręczyn naszego prezesa p. Wolfa Greismana z p. Erną Haberówną serd. gratuluje
Lok. Kom. org. syońskiej i stow. „Beth Jehuda" w Rozwadowie.

Dział gospodarczy.

Giełda wiedeńska stała, jak telefonuje nasz (L) koresp. wiedeński wczoraj 28 pod wrażeniem dalszego spadku wartości marki i korony na giełdach neutralnych. Instytucye bankowe starały się ograniczyć interesy reportowe. Następujące walory straciły na wartości: Rima Muranie 350 K Salgo 250 K, Bodenkredit 500 K, Alpina 300 K Natomiast Fanto zyskały 1200 K.

Spadek marek i koron na giełdach zagranicznych. (L) WIEDEN. (Tel.) Według doniesień Informationen z Zurychu panika na giełdach szwajcarskich i holenderskich osiągnęła w poniedziałek dotąd niebywałe rozmiary. Oferowano w ogromnych ilościach marki niemieckie i korony austryackie, które ich właściciele starali się wymienić na franki, guldeny i dolary. Nastąpił więc znowu dalszy spadek marek i koron, gdyż popyt na nie był minimalny.

GIEŁDA KRAKOWSKA z dnia 28 bm.

Waluty:	Ofiar.	żądano	transakcye	
Ruble carskie po 100 rb.	—·—	—·—	— —	— —
Ruble carskie po 500 rb.	235·—	245·—	239,—	240.50
„ dumskie	75,—	85,—	80,—	8[illegible],—
Korony czeskie	—·—	—·—	— —	— —
Czek Praga	—,—	—.—	256,—	—,—
Marki niemieckie	250,—	265,—	254,—	264,—

Redaktor naczelny i odpow. Dr Wilhelm Berkelhammer — Drukiem M. Deutschera w Krakowie, Bożego Ciała 10 — Tel. 1556.